

בעניין:

1. _____ רג'וב, ת.ז. _____
2. _____ רג'וב, ת.ז. _____
3. _____ רג'וב (קטין בן 17 שנים)
4. _____ רג'וב (קטינה בת 16 שנים)
5. _____ רג'וב (קטין בן 15 שנים)
6. _____ רג'וב (קטין בן 14 שנים)
7. _____ רג'וב (קטינה בת 9 שנים)
8. _____ רג'וב (קטינה בת 6 שנים)
9. **המוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר - ע.ר.**

ע"י ב"כ עוה"ד יותם בן הלל (מ.ר. 35418) ו/או יוסי וולפסון (מ.ר. 26174) ו/או חוה מטרס-עירון (מ.ר. 35174) ו/או סיגיי בן-ארי (מ.ר. 37566) ו/או עביר גיבראן (מ.ר. 44346) ו/או עידו בלום (מ.ר. 44538) מהמוקד להגנת הפרט מיסודה של ד"ר לוטה זלצברגר רח' אבו עוביידה 4, ירושלים, 97200
טל: 02-6283555; פקס: 02-6276317

העותרים

- נ ג ד -

1. **שר הפנים**
2. **מנהל מינהל האוכלוסין**
3. **מנהלת לשכת מינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית**

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים
רח' מח"ל 7, ירושלים
טל: 02-5419555; פקס: 02-5419581

המשיבים

עתירה מתוקנת למתן צו על תנאי

מוגשת בזאת עתירה מתוקנת למתן צו על תנאי, המופנה אל המשיבים והמורה להם לבוא וליתן טעם מדוע לא יאשרו את הסדרת מעמדו של העותר 2 באמצעות אשרת שהייה מסוג א/5, במסגרת בקשתו לאיחוד משפחות.

מבוא

1. עניינה של עתירה זו הוא בבקשה לשדרוג מעמדו של העותר 2 (להלן: **העותר**), בן זוגה של תושבת ישראל, במסגרת "ההליך המדורג" לאיחוד משפחות.

2. בקשתה של העותרת 1 (להלן: **העותרת**) לאיחוד משפחות עם העותר הוגשה עוד בשנת 1995 ואושרה רק בסוף שנת 1999. העותר החל לקחת חלק בהליך המדורג, ולפיו אמור היה לקבל מעמד של תושב ארעי (אשרה מסוג א/5) עוד בפברואר 2002. בשל מחדליהם של המשיבים, שיפורטו בהרחבה להלן, לא שודרג מעמדו של העותר.

3. ביום 12 במאי 2002 קיבלה ממשלת ישראל את החלטה מס' 1813 (להלן: **החלטת הממשלה**). בהחלטה זו נקבע, בין היתר, כי מעמדם של אנשים הלוקחים חלק בהסדר המדורג לא ישודרג. משרד הפנים 'קפץ' על החלטה זו כמוצא שלל רב, והחליט שלא לשדרג את כל אותן בקשות שהיו תלויות ועומדות בפניו. זאת, גם כאשר השדרוג אמור היה להתבצע – על פי המועדים הקבועים בהסדר המדורג – עוד לפני החלטת הממשלה. כך היה גם בעניינם של העותרים.

4. בעקבות החלטתם של המשיבים, שלא לשדרג את מעמדו של העותר, הוגשה העתירה שבכותרת (להלן: **העתירה הראשונה**). בפסק דינו מיום 27.5.2007 דחה בית המשפט הנכבד את העתירה הראשונה. על פסק דין זה הוגש ערעור לבית המשפט העליון (עע"ם 5534/07).

5. ביום 16.7.2008 התקיים הדיון בערעור ובסיומו ניתן פסק הדין הקובע כדלקמן:

בהמלצת בית המשפט ובהסכמה יוזר התיק לבית המשפט לעניינים מינהליים, על מנת שישוב ויבדק נוכח המדיניות (שגובשה לאחר פסק הדין קמא), אשר מצאה ביטוייה בגישה לפיה "ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם מעמדו לא שודרג לפני המועד הקובע, וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב" (מתוך מפקס הדין בעע"מ 8849/03 **דופש נ' מנהל מינהל האוכלוסין** (לא פורסם, ניתן 2.6.08)). בית המשפט יבדוק אם המקרה דנא נופל בגדרי הקריטריונים האמורים. אנו מסבים תשומת הלב לטענת העותרים, כי מגוריהם מעבר לגדר ההפרדה, ולכן יש קשיים בתנועה לירושלים למי שאין לו מעמד א/5 אלא היתרי מת"ק בלבד, ושנית, כי מצב בריאותו של העותר 2 אינו תקין, בעקבות תאונה. עוד מסבים אנו תשומת הלב לחלוף הזמן ולהיסטוריה של הטיפול בנושא, שראשיתה ב-1995 (העתירה המינהלית הוגשה ב-2003), וכן לנסיבות לוח הזמנים ב-2002, דבר שמן הסתם יובא בחשבון - וכמובן איננו קובעים מסמרות - על-ידי המשיבים בעת עיצוב עמדתם בבית המשפט לעניינים מינהליים. ולבסוף, מבקשים אנו מאוד כי בית המשפט יקבע את הדיון במועד קרוב, נוכח כל האמור מעלה. הערעור מתקבל איפוא בהסכמה בהתאם לכך.

פסק דינו של בית המשפט העליון מצ"ב, מסומן ע/1.

6. בית המשפט העליון הורה אפוא להשיב את הדיון לבית המשפט הנכבד, על מנת לבחון האם המקרה דנן נופל בגדר הקריטריונים החדשים שקבעו המשיבים, תוך שימת לב לטענות העותרים, כפי שנטענו במסגרת הערעור.
7. בהתאם לכך, פנו העותרים ביום 20.7.2008 בבקשה להשבת העתירה לדיון בבית המשפט הנכבד. ביום 12.8.2008 קבע בית המשפט הנכבד כי העותרים יגישו עתירה מתוקנת עד ליום 21.8.2008.
8. נציין, כי במסגרת העתירה הראשונה (ואחר כך – גם במסגרת הערעור) טענו העותרים מספר טענות, אותן נזכיר, בקליפת אגוז, בהמשך. עם זאת, החלטת בית המשפט העליון בערעור (ראו נספח ע/1 לעיל) איננה עוסקת בחלק גדול מן אותן טענות. תחת זאת, קבע בית המשפט העליון, כי על בית המשפט הנכבד לשוב ולדון בעניינם של העותרים בהתאם למדיניותם החדשה של המשיבים לפיה "ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם מעמדו לא שודרג לפני המועד הקובע, וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב".
9. יצוין, כי במסגרת הערעור, טענו המשיבים כי יש לדחות את הערעור וזאת מאחר שעניינם של העותרים איננו בא בגדר "טעות או עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מהמשיב". בית המשפט העליון לא קיבל טענה זו וקבע כי עניין זה יעמוד כעת לבחינתו של בית המשפט הנכבד.
10. אולם בית המשפט העליון לא הסתפק בכך, וקבע כי על בית המשפט הנכבד ליתן את דעתו גם למשתנים אחרים המייחדים את עניינם של העותרים דנן: קשיי התנועה של העותר, לאור היותו מחזיק בהיתר שהייה בלבד, ולא בתעודה מסוג א/5; מצבו הבריאותי של העותר; חלוף הזמן מיום הגשת הבקשה (בשנת 1995) ועד היום; אופי הטיפול של המשיבים בעניינם של העותרים.
11. העותרים מדגישים, כי הם עומדים על טענותיהם האחרות – הן הפרטניות והן העקרוניות – אשר הובאו בהרחבה במסגרת העתירה הראשונה ובמסגרת הערעור. עם זאת, ולאור פסק דינו של בית המשפט העליון, ולאור זאת שעניינם של העותרים בא, באופן כה מובהק, בגדר "טעות או עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מהמשיבים" – יצמצמו העותרים את טענותיהם רק באשר לסוגיות עליהן אותן ציין בית המשפט העליון בפסק דינו.
- העותרים יטענו, כי גם במסגרת הקריטריונים החדשים שקבעו המשיבים על המשיבים לשדרג את מעמדו של העותר. טענתם זו של העותרים מקבלת משנה תוקף כאשר מביאים בחשבון את המשתנים האחרים אותם ציין בית המשפט העליון, כאמור לעיל.

הצדדים לעתירה

12. העותרת היא תושבת קבע של מדינת ישראל, המתגוררת בירושלים מיום היוולדה. כיום מתגוררת העותרת במחנה הפליטים שועפאט עם בן זוגה ושבעת ילדים (הבת הקטנה, דאניה, נולדה בדצמבר 2006 ועל כן איננה עותרת בעתירה דנן).

13. העותר, בעל תעודת זהות פלסטינית, הינו בן זוגה של העותרת ואבי שבעת ילדיה. בקשתה של העותרת לאיחוד משפחות עם העותר אושרה בנובמבר 1999 ומאז לוקח העותר חלק בהליך איחוד המשפחות.
14. העותרים 3-8 (להלן: **ילדי העותרים** או **הילדים**) הם ילדיהם של העותרים. כולם רשומים כתושבי קבע במרשם האוכלוסין הישראלי.
15. העותרת 9 (להלן גם: **המוקד להגנת הפרט** או **המוקד**) שמה לה למטרה לסייע לאנשים שנפלו קורבן להתעמרות או קיפוח על ידי רשויות המדינה, ובכלל זה להגן על זכויותיהם בפני ערכאות, בין בשמה כעותרת ציבורית ובין כמייצגת אנשים שזכויותיהם נפגעו.
16. המשיב 1 הוא השר המוסמך על פי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952, לטפל בכל הנושאים הנובעים מחוק זה, ובהם בקשות לאיחוד משפחות ולהסדרת מעמדם של ילדים, המוגשות על ידי תושבי הקבע של המדינה המתגוררים בירושלים המזרחית.
17. המשיב 2 הוא מנהל מינהל האוכלוסין בישראל. בהתאם לתקנות הכניסה לישראל, תשל"ד-1974, האציל המשיב 1 למשיבים 2 ו-3 מסמכויותיו בנוגע לטיפול ואישור בקשות לאיחוד משפחות ולהסדרת מעמדם של ילדים, המוגשות על ידי תושבי הקבע של המדינה המתגוררים בירושלים המזרחית. כמו כן, המשיב 2 משתתף בהליכי קביעת המדיניות בנוגע לבקשות לקבלת מעמד בישראל, מתוקף חוק הכניסה לישראל והתקנות שהוצאו מכוחו.
18. המשיבה 3 (להלן: **המשיבה**) מנהלת את הלשכה האזורית למינהל האוכלוסין בירושלים המזרחית. בהתאם לתקנות הכניסה לישראל, תשל"ד-1974, האציל המשיב 1 למשיבים 2 ו-3 מסמכויותיו בנוגע לטיפול ואישור בקשות לאיחוד משפחות ולהסדרת מעמדם של ילדים, המוגשות על ידי תושבי הקבע של המדינה המתגוררים בירושלים המזרחית.

עניינם של העותרים

19. העותרת והעותר נישאו זו לזה בשנת 1990. החל מיום נישואיהם, ועד לעצם היום הזה, מתגוררים העותרים ושבעת ילדיהם במחנה הפליטים שועפאט בירושלים.
20. יצוין, כי עד לשנת 1994 הנהיגה המשיבה מדיניות מפלה, לפיה לא הותר לנשים, תושבות ישראל, להגיש בקשה לאיחוד משפחות עם בני זוגן. לאחר שבוטלה מדיניות זו, הגישו העותרים בשנת 1995 את בקשתם לאיחוד משפחות (בקשה מס' 603/95), דהיינו, לפני **כשלוש עשרה שנה** (להלן: **הבקשה**). הבקשה אושרה רק **בנובמבר 1999**, כלומר, לפני **למעלה משמונה שנים (כמעט חמש שנים לאחר שהוגשה)**.
21. כבר עתה ייאמר, כי מסכת מחדליה של המשיבה בטיפול בעניינם של העותרים החלה עוד בהליך האישור הראשוני של הבקשה. יצוין, כי בקשת העותרים לרישום ילדיהם במרשם האוכלוסין אושרה עוד באפריל 1997, וזאת לאחר שהמשיבה השתכנעה בקיום מרכז חיי המשפחה בישראל.

משום מה, שישה חודשים לאחר מכן הודיעה המשיבה כי בקשת העותרים לאיחוד משפחות מסורבת בנימוק כי "לא הוכח מרכז חיים בישראל". העותרת 9 ערערה על החלטה זו, ואכן לבסוף אושרה הבקשה, וביום 21.11.1999 קיבל העותר הפניה מהמשיבה לקבלת היתר מת"ק. אולם גם אישור זה התקבל לאחר מסכת התכתבויות ממושכת – ולמעשה, מיותרת – שנמשכה עוד כשנתיים ימים. הנה כי כן, השיהוי הרב באישור הבקשה נבע כל כולו ממחדלה של המשיבה.

לפירוט בעניין זה מופנה בית המשפט הנכבד לסעיפים 13-23 לעתירה הראשונה, ולנספחים המצורפים לה.

22. ביום 9.11.2000 הגישה העותרת 9 בקשה לאישור שני לשהיית העותר בישראל. לבקשה צירפה העותרת 9 מסמכים אודות מרכז חיי העותרים בישראל.

23. ביום 27.12.2000 שלחה המשיבה מכתב, לפיו "הבקשה מטופלת מול גורמים נוספים מלבד מרכז חיים". המשיבה הוסיפה כי כשתתקבל תשובת הגורמים, תודיע תשובתה.

24. עמדות גורמי הביטחון, לפיהן אין התנגדות לאישור הבקשה, התקבלו עוד **במהלך ינואר 2001** (כך עולה מסעיף 10 לכתב התשובה לעתירה הראשונה). אשר על כן, **לא היתה מניעה לאשר את בקשת העותרים להארכת אישור השהייה של העותר כבר אז**. אולם המשיבה לא עשתה כן, והחל מאותו יום, לתקופה של כמעט שנה, נזנחה הבקשה בלשכת המשיבה.

25. העותרים לא שקטו על שמריהם במהלך אותה שנה. העותרת 9 שלחה בתקופה זו לא פחות **מחמישה מכתבי תזכורת** למשיבה. בנוסף, שוחחו נציגי העותרת 9 בעניין טלפונית עם הגב' חגית וייס מלשכת המשיבה, ואף נפגשו עם מנהל הלשכה, מר אבי לקח. כל זאת, ללא הועיל.

ויוודגש: כל אותם חודשים ארוכים שכבה הבקשה בלשכת המשיבה כאבן שאין לה הופכין, וזאת למרות שכל מה שהיה על המשיבה לעשות הוא להציץ בתשובות הגורמים ולראות שאין כל מניעה לאשר את הבקשה.

לפירוט בעניין זה מופנה בית המשפט הנכבד לסעיפים 32-38 לעתירה, ולנספחים המצורפים לה.

26. המשיבה לא התכחשה למחדלה הקשה בטיפול בבקשה. כמפורט בעתירה הראשונה, ביום 3.1.2002 פנתה גב' פילמוס, מטעם העותרת 9, טלפונית ללשכת המשיבה, ושוחחה עם גב' סימן טוב פורת (להלן: **גב' פורת**), רכזת תיעוד בלשכה, על בקשת העותרים. **לדברי גב' פורת, תיקם של העותרים "נקבר" בלשכה ולכן, לא התקבלה הכרעה עד היום**. גב' פורת הוסיפה כי מאחר שהבקשה לא אושרה עד כה כתוצאה ממחדל של משרד הפנים, שנת העיכוב תימנה במסגרת ההסדר המדורג, ולאחר בחינה מחודשת של המסמכים העדכניים ותגובת הגורמים, יקבל העותר אשרה של תושב ארעי מסוג א/5. **לדברי גב' פורת, אשרה מסוג א/5 תאושר לעותר בחודש פברואר 2002**. למכתבה הבא, שכלל, על פי דרישת המשיבה, הוכחות מקיפות למרכז חיי בני משפחת העותרים בירושלים, צירפה הגב' פילמוס מהעותרת 9 גם את **סיכום שיחתה עם הגב'**

פורת, בה הובטח כי בקשת העותרת להעניק אשרה מסוג א/5 לעותר תאושר בחודש פברואר 2002.

מכתב העותרת 9 מצ"ב, מסומן ע/2.

27. בעקבות אותה שיחת טלפון עם הגב' פילמוס הואילה סוף סוף המשיבה, ביום 3.1.2002, להעביר את בקשת העותרים לבחינת גורמי הביטחון. כעולה מתשובת המשיבה לעתירה הראשונה, נתקבלה ביום 31.1.2002 עמדת המשטרה, ולפיה אין הערות לבקשה.

28. בנוסף, וכאמור בסעיף 15 לתשובת המשיבה:

ביום 22.4.2002, לאחר שנבדק התיק, הומלץ לאשר את הבקשה בכפוף לקבלת עמדות גורמי ביטחון מעודכנים. (ההדגשה אינה במקור – י.ב.).

29. הנה כי כן, כבר ביום 22.4.2002 – כשלושה שבועות לפני החלטת הממשלה – אישרה המשיבה, עקרונית, את שדרוג מעמדו של העותר, וכל שנדרש היה קבלת תשובה חיובית מהשב"כ (כאמור, תשובת המשטרה התקבלה קודם לכן).

30. ואכן, כך על פי סעיף 17 לכתב התשובה, הועברה ביום 27.6.2002 עמדת השב"כ ולפיה אין הערות לבקשה. אולם בניגוד להבטחתה של הגב' פורת, ובניגוד להחלטת המשיבה לאשר את הבקשה בכפוף להיעדר התנגדות הגורמים – החליטה המשיבה להיאחז בהחלטת הממשלה, שהורתה על אי שדרוג המעמד. בהתאם לכך קיבל העותר ביום 4.7.2002, שוב, רק הפניה למת"ק.

החלטת הממשלה, שניתנה חודש וחצי בלבד לפני שנתקבלה עמדת השב"כ, סיפקה אמתלה למשיבה להסיר מעליה את התחייבותה בפני העותרים, להתנער מהחלטתה העקרונית לאשר את הבקשה, ולזנוח את תפקידה כרשות מינהלית, המחויבת לכללי הגינות בסיסיים.

31. לאור מחדלה זה של המשיבה הוגשה ביום 24.4.2003 העתירה הראשונה.

הדיון בעתירה הראשונה

32. ביום 15.6.2003 הוגשה תגובה מקדמית מטעם המשיבה. בתגובתה, טענה המשיבה כי לאור החלטת הממשלה לא ניתן לשדרג את מעמד העותר, אולם הסכימה שתוקף אישור המת"ק שניתן לו יוארך בשנה.

33. ביום 18.6.2003 הגישו העותרים את התייחסותם לתגובה המקדמית של המשיבה. במסגרת תגובה זו, טענו העותרים כי המשיבה כבר חרגה מנהליה בעבר, ואישרה שדרוג מעמד של מוזמן לאחר החלטת הממשלה במקרים בהם, למשל, לא שודרג המעמד בשל טיפול לקוי של המשיבה. העותרים צירפו לתגובתם תצהיר מטעם מר שבתאי מזרחי, פקיד בלשכת המשיבה, אשר הגישה המשיבה במסגרת עת"מ 434/03. מר מזרחי התייחס בתצהירו לעתירה אחרת (עת"מ 813/02

ענבאווי ואח' נ' מנהל לשכת מנהל האוכלוסין במזרח ירושלים, בה הוחלט לאשר בקשה לשדרוג מעמד, לאחר החלטת הממשלה, וזאת מאחר שתשובת גורמי הביטחון התעכבה זמן רב.

תגובת העותרים מצ"ב, מסומנת ע/3.

34. ביום 4.9.2003 התקיים דיון ראשון בעתירה. בדיון טען ב"כ המשיבה, עו"ד רוזנטל, כי גם במקרים בהם המעמד אמור היה להיות משודרג לפני החלטת הממשלה, הרי שבהתאם להחלטה לא ניתן כיום לשדרג גם במקרים אלה. לעומתו, טענה ב"כ העותרים, עו"ד לוסטיגמן, כי חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) איננו קובע שלא ניתן לשדרג את מעמדם של מי שכבר מצויים היו בתוך ההליך המדורג כאשר התקבלה החלטת הממשלה. בנוסף, טענו העותרים, כי פרשנות המשיבה לחוק מחילה את החלטת הממשלה באופן רטרואקטיבי, וזאת בניגוד ללשון החוק ולפסיקה.

35. בסיום הדיון, נתבקשה המשיבה להודיע לבית המשפט האם, לאור העובדה כי כל נושא הוראת השעה עמד באותה עת בפני בית המשפט העליון, היא מבקשת להותיר את הדיון בעתירה בפני בית המשפט לעניינים מינהליים, או להעבירו לבית המשפט העליון. המשיבה ביקשה לדחות את הדיון בעתירה עד להחלטת בית המשפט העליון. העותרים הסכימו להצעה, וביום 16.12.2003 קבעה השופטת מ' שידלובסקי-אור כי "הצדדים יפנו לבית המשפט לאחר מתן פסק-דין בבית המשפט העליון בעניינים הנוגעים לסוגיה הנדונה בתיק זה".

36. לאחר מתן פסק הדין בבג"ץ 7052/03 **עדאלה ואח' נ' שר הפנים ואח'**, שעסק בחוקיות הוראת השעה, הגישו העותרים, ביום 4.10.2006, בקשה לחידוש הדיון בעתירה. ביום 31.10.2006 התקבלה תגובת המשיבה לבקשה, לפיה אין לה התנגדות לחידוש ההליכים. ביום 29.1.2007 הורה בית המשפט הנכבד על חידוש ההליכים בעתירה.

37. ביום 1.3.2007 הוגש כתב התשובה לעתירה, וביום 2.5.2007 הגישו העותרים עיקרי טיעון מטעמם.

38. ביום 6.5.2007 התקיים דיון בעתירה, וביום 27.5.2007 ניתן פסק הדין הדוחה את העתירה.

הדיון בערעור

39. ביום 24.6.2007 הגישו העותרים ערעור על פסק דינו של בית המשפט הנכבד. במסגרת הערעור, טענו העותרים, כי המשיבה מחילה, שלא כדיון, את החלטת הממשלה והוראת השעה על עניינם של העותרים. כן טענו העותרים, כי המשיבה כבר אישרה, עקרונית, את שדרוג מעמדו של העותר עוד לפני החלטת הממשלה, וכי ניתנה להם הבטחה שלטונית על ידי המשיבה, עוד ביום 3.1.2002, כי בחודש פברואר 2002 תונפק לעותר אשרה מסוג א/5. טענה נוספת של העותרים, היתה שעל פי החלטת בית המשפט הנכבד, אין כל נפקות למחדליה הרבים של המשיבה, במקרה דנן, וכי המשיבה, ובעקבותיה גם בית המשפט הנכבד, לא נתנו את המשקל הראוי להיבטים ההומניטריים שמעלה עניינם של העותרים.

הודעת הערעור מצ"ב, מסומנת ע/4.

העותרים חזרו על טענותיהם אלה בסיכומי טענותיהם, שהוגשו ביום 25.12.2007. לטענותיהם של העותרים נידרש עוד בהמשך.

סיכומי טענות המערערים (העותרים בהליך זה) מצ"ב, מסומנים ע/5.

40. ביום 6.7.2008 הגישו המשיבים את סיכום טענותיהם. בסיכומיהם, דחו המשיבים את טענות העותרים. עם זאת, ציינו המשיבים כי יהיו נכונים לשדרג את מעמדו של כל מי שבא בגדרו של "חריג הטעות", דהיינו שהעיכוב בעניינו לא היה מוצדק או נעוץ במשיבים. לטענתם, עניינו של העותר איננו בא בגדרו של חריג זה, ולכן לא ניתן לשדרג את מעמדו.

סיכומי טענות המשיבים מצ"ב, מסומנים ע/6.

41. ביום 10.7.2008 הגישו העותרים את סיכומי תשובה.

סיכומי התשובה מצ"ב, מסומנים ע/7.

42. ביום 16.7.2008 התקיים הדיון בערעור. במסגרת הדיון, בחר בית המשפט העליון להניח לטענות העקרוניות שהעלו העותרים ולהתמקד בשאלה, שהופנתה לב"כ המשיבים, מדוע לא יבוא עניינם של העותרים בגדרו של "חריג הטעות". השופטים הדגישו בדיון כי התמונה הכוללת, העולה ממקרה דנן, היא של טיפול בלתי ראוי בבקשתם של העותרים. עם זאת, החליטו השופטים ללכת בדרכו של בית המשפט בע"מ 8849/03 **דופש ואח' נגד מנהל מינהל האוכלוסין** ובע"מ 8676/06 **סעדה ואח' נגד מנהל מינהל האוכלוסין** (תיקים שעניינם דומה ושנדונו יחדיו), וקבעו שיש להחזיר את התיק לבית המשפט הנכבד כדי שיקבע האם "אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב".

הטיעון המשפטי

43. במסגרת העתירה הראשונה (ואחר כך – גם במסגרת הערעור) טענו העותרים מספר טענות:

א. העותרים טענו כי עוד ביום 3.1.2002, הבטיחו המשיבים כי בחודש פברואר 2002 תונפק לעותר אשרה מסוג א/5. העותרים טענו כי הבטחה זו, שניתנה על ידי פקידת המשיבה 3, היא בגדר **הבטחה שלטונית**, על כל המשתמע מכך, ובפרט בכל האמור לאפשרותה של המשיבה לחזור בה מהבטחתה.

ב. העותרים טענו, כי עוד ביום 22.4.2002, **בטרם נתקבלה החלטת הממשלה 1813, אישרה המשיבה את שדרוג מעמדו של העותר**. מדובר באישור עקרוני, הכפוף לתנאי אחד – היעדר הערות לבקשה מצד השב"כ. מאחר שתנאי זה התממש וביום 27.6.2002 הועברה למשיבה

עמדת השב"כ, לפיה אין הערות לבקשה, היה על המשיבה לאשר את שדרוג מעמדו של העותר.

ג. עוד טענו העותרים, כי העובדה שמעמד העותר לא שודרג היא **תוצאה ישירה של מחדלי המשיבה**. המשיבה לא התכחשה למחדלים אלה ועל בסיס זה נתנה את הבטחתה לעותר כי מעמדו ישודרג. למרות זאת, המעמד לא שודרג. העותרים טענו כי התנהלות המשיבה חרגה מכללים בסיסיים של הגינות מינהלית וסבירות, וכי התנהלות זו פוגעת באורח קשה ויומיומי בעותר ובבני משפחתו.

ד. בפן העקרוני, טענו העותרים, כי **סירובה של המשיבה לשדרג את מעמדו של העותר היא בבחינת החלה רטרואקטיבית של החלטת הממשלה ושל חוק האזרחות והכניסה לישראל (הוראת שעה) על עניינם של העותרים**. זאת, בניגוד לכלל על פיו לא יחולו חוק או מדיניות באופן רטרואקטיבי, בהיעדר הוראה מפורשת או נסיבות המצדיקות תחולה כזו. העותרים טענו כי בית המשפט הנכבד טעה כאשר קבע כי סעיף החוק החל על עניינם של העותרים הוא סעיף 4 (2). לטענת העותרים, הסעיף הרלוונטי לענייננו הוא סעיף 4 (1). סעיף זה, העוסק בבקשות הנמצאות כבר בתוך הליך איחוד המשפחות, קובע הוראה ברורה בנוגע לתחולתו הפרוספקטיבית – הוא חל רק מיום קבלת החוק והלאה. סעיף זה אינו נותן תוקף למפרע להחלטת הממשלה ממאי 2002, ואיננו חוסם שדרוג היתרים כאלו בתקופה שמהחלטת הממשלה ועד פרסומה של הוראת השעה.

ה. לבסוף טענו העותרים, כי **החלטת המשיבה התעלמה מההיבטים ההומניטריים שמעלה עניינם של העותרים**. להיבטים אלה עוד נידרש בהמשך.

44. החלטת בית המשפט העליון בערעור (ראו נספח ע/1 לעיל) איננה עוסקת בחלק גדול מן הטענות אותן טענו העותרים בערעור. תחת זאת, קבע בית המשפט העליון, כי על בית המשפט הנכבד לשוב ולדון בעניינם של העותרים בהתאם למדיניותם החדשה של המשיבים לפיה "ניתן יהיה לשדרג מעמדו של מבקש גם אם מעמדו לא שודרג לפני המועד הקובע, וזאת אם אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב".

45. יצוין, כי במסגרת הערעור, טענו המשיבים כי יש לדחות את הערעור וזאת מאחר שעניינם של העותרים איננו בא בגדר "טעות או עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מהמשיב". בית המשפט העליון לא קיבל טענה זו וקבע כי עניין זה יעמוד כעת לבחינתו של בית המשפט הנכבד.

46. אולם בית המשפט העליון לא הסתפק בכך, וקבע כי על בית המשפט הנכבד ליתן את דעתו גם למשתנים אחרים המייחדים את עניינם של העותרים דנן:

א. קשיי התנועה של העותר, לאור היותו מחזיק בהיתר שהייה בלבד, ולא בתעודה מסוג א/5;

ב. מצבו הבריאותי של העותר;

ג. חלוף הזמן מיום הגשת הבקשה (בשנת 1995) ועד היום ;

ד. אופי הטיפול של המשיבים בעניינם של העותרים.

47. העותרים מדגישים, כי הם עומדים על טענותיהם האחרות – הן הפרטניות והן העקרוניות – אשר הובאו בהרחבה במסגרת העתירה הראשונה ובמסגרת הערעור. עם זאת, ולאור פסק דינו של בית המשפט העליון, ולאור החלטתו של בית המשפט הנכבד מיום 23.7.2008, יצמצמו העותרים את טענותיהם רק באשר לסוגיות אותן ציין בית המשפט העליון בפסק דינו.

העותרים יטענו, כי גם במסגרת הקריטריונים החדשים שקבעו המשיבים (להלן: **חריג הטעות**) על המשיבים לשדרג את מעמדו של העותר. טענתם זו של העותרים מקבלת משנה תוקף כאשר מביאים בחשבון את המשתנים האחרים אותם ציין בית המשפט העליון, כאמור לעיל.

להלן יפרטו העותרים את טענותיהם.

"חריג הטעות"

48. בסעיף 20 לסיכומיהם בערעור, מציינים המשיבים כי יהיו נכונים לשדרג את מעמדו של כל מי שבא בגדרו של **"חריג הטעות"**, דהיינו שמעמדו לא שודרג בשל טעות של המשיבים או בשל עיכוב לא מוצדק הנעוץ במשיבים. בהתאם למדיניותם זו של המשיבים, החזיר בית המשפט העליון את התיק לבית המשפט הנכבד, על מנת לקבוע האם עניינם של העותרים בא בגדרו של אותו **"חריג טעות"**.

49. **ראשית** נזכיר, כי העיכוב בטיפול בבקשתם של העותרים החל עוד במהלך הבחינה הראשונית של הבקשה לאיחוד משפחות. כאמור, בחינת בקשתם הראשונית של העותרים בלשכת המשיבה ארכה קרוב לחמש שנים תמימות. מדובר בפרק זמן שארכו מעל ומעבר לסביר. במהלך אותו פרק זמן סורבה בקשת העותרים לאיחוד משפחות בתואנת שווא של היעדר מרכז חיים בישראל. כאמור, ההחלטה לסרב לבקשה התקבלה שישה חודשים לאחר שהמשיבה החליטה לרשום את ילדי העותרים בישראל, וזאת לאחר שהשתכנעה בכך שמגורי העותרים בירושלים...

50. העותרת 9 ערערה על החלטה זו, ואכן לבסוף אושרה הבקשה, והעותר קיבל הפניה מהמשיבה לקבלת היתר מת"ק. אולם גם אישור זה התקבל לאחר מסכת התכתבויות ממושכת – ולמעשה, מיותרת – שנמשכה עוד כשנתיים ימים. כמתואר בעתירה הראשונה, המשיבה החליטה להחזיר את בקשת העותרים לטיפול חודשיים לאחר הגשת הערעור האמור. דא עקא, שרק לאחר שנתיים מיום החזרת הבקשה לטיפול – אושרה הבקשה.

51. הנה כי כן, עוד באישור הראשוני של בקשת העותרים נפל עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע כל כולו ממחדלה של המשיבה. עיכוב זה הוא בבחינת **"חטא קדמון"** של המשיבה, אשר אילולא הוא – יתכן שמעמדו של העותר היה משודרג זמן רב עובר להחלטת הממשלה.

52. **שנית**, כפי שיובהר להלן, ועל אף אותו "חטא קדמון" של המשיבה, מעמדו של העותר אמור היה להיות משודרג עוד בטרם נתקבלה החלטת הממשלה (זאת, לאור מניין החודשים בהם שהה העותר בשלב הראשון של ההליך המדורג). העותר, מבחינתו, "מילא את כל הדרישות המהותיות לשם קבלת מעמד עובר למועד הקובע", כדברי המשיבים בסעיף 20 לסיכומיהם בערעור. כך גם גורסים המשיבים עצמם, אשר החליטו לאשר את בקשתו עוד באפריל 2002 "בכפוף לקבלת עמדת השב"כ". נותר אפוא לדון בשאלה: האם ניתן לומר כי היה כאן "עיכוב מוצדק אשר איננו נעוץ במשיבים"? האם ניתן לומר כי העובדה שעמדתו של השב"כ נתקבלה רק ביום 27.6.2002 לא נבעה מרשלנותה של המשיבה, כפי שטוענים המשיבים? בעניין זה נעסוק כעת.

53. נציין, כי עמדת גורמי הביטחון, לפיה אין מניעה לאשר את בקשתו הראשונה של העותר להארכת מעמדו, נתקבלה, על פי המשיבה, בינואר 2001. דא עקא, שמשך כמעט שנה שכבה הבקשה בלשכת המשיבה כאבן שאין לה הופכין. במהלך כל אותה תקופה נשלחו למשיבה לא פחות מחמישה מכתבי תזכורת. בנוסף, שוחחו נציגי העותרת 9 בעניין טלפונית עם נציגי המשיבה, ואף נפגשו עם מנהל הלשכה בעצמו, מר אבי לקח. כל זאת, ללא הועיל. על אף כל אלה, טוענים כיום המשיבים כי מדובר היה ב"טעות טכנית" (ראו סעיפים 7 ו-12 לסיכומיהם בערעור).

54. נראה כי המשיבה "שמה לב" לבקשתם של העותרים רק לאחר מכתב התזכורת החמישי – שנשלח אליה ביום 14.11.2001. מדוע באותו יום אפוא לא נשלחה שאילתה לקבלת עמדתם המעודכנת של גורמי הביטחון?

לאחר שנעורה המשיבה, נשלח לעותרת 9 מכתב, בדצמבר 2001, ובו דרישה למסמכים המעידים על מרכז חיי המשפחה בישראל. מדוע גם בהזדמנות זו לא נשלחו השאילתות לגורמי הביטחון?

המשיבה בחרה לפנות אל גורמי הביטחון רק ביום 3.1.2002, לטענתה. באורח פלא, מדובר היה בדיוק באותו היום בו דיברה עובדת העותרת 9 עם הגב' סימן טוב פורת, שיחה שבמהלכה הודתה האחרונה כי התיק "נקבר" בלשכה, כדבריה, והבטיחה כי בחודש פברואר 2002 (על פי מניין החודשים לפי "ההליך המדורג") – ישודרג מעמדו של העותר. הייתכן שרק בעקבות שיחה זו נשלחה השאילתה לגורמים? הייתכן שאילולא השיחה היתה הפנייה אליהם מתבצעת חודשים מאוחר יותר? הייתכן שאילולא השיחה עמדת הגורמים היתה מתקבלת זמן רב אחר כך?

האם, לאור כל זאת, ניתן לומר אפוא שלא היה כאן "עיכוב מוצדק אשר איננו נעוץ במשיבים"?

55. הנה כי כן, גם על פי עמדת המשיבים, הנכונים לשקול שדרוג מעמד בנסיבות בהן מתקיים "חריג הטעות" – אין ספק כי מעמדו של העותר אמור היה להיות משודרג.

56. בהקשר זה נציין עוד, כי במסגרת ע"ם 9003/06 **אג'רב ואח' נ' שר הפנים** הסכימו המשיבים לשדרג את מעמדו של אדם במצב דומה לזה של העותר. זאת, על אף שבאותו מקרה, ביום החלטת הממשלה, טרם הומצאו למשיב כל המסמכים המעידים על מרכז חיים. אלו הומצאו רק במהלך חודש אוגוסט 2002, ורק אז הוחלט לאשר את הבקשה ולהעניק לאותו אדם (נכון לאותו יום)

היתר שהייה בישראל. אם באותו מקרה הוחלט לשדרג את המעמד, קל וחומר שיש לעשות כן במקרה דנן, בו המשיבים עצמם אינם חולקים על כך שהעותר "מילא את כל הדרישות המהותיות לשם קבלת מעמד עובר למועד הקובע".

פסק הדין שניתן במקור באותו מקרה והסכמת הצדדים לאחר הגשת הערעור לבית המשפט העליון מצ"ב, מסומנים ע/8 ו-ע/9 בהתאמה.

משתנים נוספים

57. כאמור, קבע בית המשפט העליון, כי בנוסף לקביעה האם "אי השדרוג נבע מטעות או מחמת עיכוב בלתי מוצדק אשר נבע מן המשיב", על בית משפט זה ליתן את דעתו גם למשתנים אחרים המייחדים את עניינם של העותרים דנן. בעניין אלה נעסוק כעת.

מצבו הבריאותי של העותר:

58. לעותר יש בעיות קשות ברגליים ובגב, בעקבות תאונת דרכים שעבר בשנת 1981. הוא סובל מנכות של כ-80% ומתקשה בהליכה (העותר נעזר בקביעות במקל הליכה ומחויב בליווי אדם נוסף התומך בו בעת הליכתו) ובישיבה ממושכת. כדי להקל על סבלו, מטופל העותר באופן יומיומי במשככי כאבים. בנוסף לכל אלה, סובל העותר גם מדלקות חוזרות ונשנות בדרכי השתן. על העותר לעבור בדיקות סדירות בבטן ובכליות, ובהתאם לתוצאותיהן, כאשר הדבר נדרש – הוא מטופל באנטיביוטיקה.

59. כידוע, מעמד של א/5 מאפשר גם קבלת זכויות סוציאליות וביטוח בריאות. על הבדיקות אותן עובר העותר, אחת לחודש, הוא משלם מכספו הפרטי. כדי להוזיל את העלות, הוא מטופל על ידי רופא בחברון שבגדה, אולם פעמים הטיפול אותו מקבל העותר שם איננו מספק. כאשר העותר נדרש לטיפול מיוחד, כאשר העותר נדרש לעבור בדיקות מיוחדות (למשל, בדיקת אולטרה-סאונד) ואף במקרה בו נדרש העותר לרכוש תרופות – מדובר בהוצאה כספית גדולה, בהיעדר ביטוח רפואי. עוד יצוין, שכדי שהעותר יוכל לנהל חיים נורמאליים, עד כמה שניתן, הוא אמור לעבור פיזיותרפיה ברגליים. העותר נמנע מכך, בשל יוקר הטיפול והיעדר הביטוח הרפואי.

מסמכים המעידים על מצבו הרפואי של העותר מצ"ב, מסומנים ע/10.

מקום המגורים של העותרים ומגבלות על חופש התנועה של העותר

60. העותר ומשפחתו חיים במחנה הפליטים שועפאט, אשר על אף היותו חלק מירושלים, הוא נמצא מעברה המזרחי של גדר ההפרדה, ומופרד משאר חלקי העיר באמצעות מחסום. בדומה לכל מי שנחשב "תושב שטחים" – לעותר אסור לעבור בכל מחסום בירושלים וסביב לה. מעברו מוגבל רק למספר מצומצם מאוד של מחסומים (המכונים "מעברים"). המחסום הנמצא בפתחו של מחנה שועפאט איננו נמנה על אותם "מעברים". משמע, כל עוד העותר איננו מחזיק בתיעוד ישראלי (ולו ארעי), מעברו באותו מחסום, ככלל, נמנע. אמנם, במקרים מסוימים אפשרו חיילי המחסום לעותר לעבור, בשל מצבו הבריאותי. אולם כאשר נמנע מעברו של העותר במחסום זה, הוא נאלץ להיכנס לירושלים דרך מחסום קלנדיה, שהגישה אליו מצריכה עיקוף לא קצר, הגוזל זמן רב וכסף

(בשל הצורך להשתמש במוניות פרטיות), וחלק מהמסלול אף ניתן למעבר רגלי בלבד. כתוצאה, ולאור מגבלותיו הפיזיות הקשות, נמנע העותר, במקרים רבים, מלצאת את ביתו כלל. כך, הופך עבורו מחנה הפליטים למעין כלא, שהיציאה ממנו נחשבת מותרות.

לשם המחשה, מצורפת גם מפה של אותו אזור, מסומנת ע/11.

61. עוד יצוין, כי בחזרה מהטיפולים הרפואיים – אותם נאלץ העותר, כאמור, לעבור בחברון – נתקל העותר בבעיה נוספת. בהיעדר תיעוד ישראלי, נאלץ העותר לשוב לתחומי ירושלים דרך "מעבר רחלי" (מחסום 300), הסמוך לבית לחם. המעבר באותו מחסום קשה מאוד על העותר. הוא מצריך הליכה רגלית לא מועטה וכן מעבר באזור צר, בו העותר אינו יכול להסתייע במלווהו. תיעוד ישראלי, לעומת זאת, היה מאפשר לעותר לעבור דרך "מחסום המנהרות", הפשוט הרבה יותר למעבר.

62. נוסף עוד, בהקשר זה, כי העובדה שאין ברשותו של העותר תעודת זהות, אלא היתר שהייה בלבד, מצריכה אותו להגיע אחת לכמה חודשים למת"ק, הנמצא אף הוא בחברון, על מנת להאריך את ההיתר. פעמים רבות לא ניתן להאריך את ההיתר במקום, בשל סיבות בירוקרטיות, והעותר נאלץ לשוב על עקבותיו ולהגיע למת"ק במועד אחר. כתוצאה מהעיכוב, נותר העותר ללא היתר שהייה בתוקף, דבר המציב קושי נוסף בפני אפשרותו לנוע בחופשיות. התנהלות זו פוגעת בכל מי שברשותו היתר שהייה ונאלץ לחדשו מפעם לפעם. לעותר, שמצבו הרפואי איננו מן המשופרים, בלשון המעטה, הפגיעה היא כפולה ומכופלת.

מימד הזמן

63. בני הזוג רגיוב מתגוררים בירושלים משך כל חייהם המשותפים, זה 18 שנה. העותרת, תושבת קבע בישראל, מנסה כבר 13 שנים להשיג לבן זוגה מעמד במדינתה, במדינה בה היא חיה עימו ועם ילדיהם המשותפים. העותר הוא אדם אשר קבע בישראל את ביתו – כאן מתנהלים כל חייו, כאן הוא מתגורר עם אשתו, כאן גדלים ילדיו וכאן הם לומדים. למרות כל זאת, ולמרות שהמשיבה מכירה בכך, ולמרות שאין כל מניעה, פלילית, ביטחונית או אחרת, להעניק לו לפחות מעמד ארעי – המשיבה מסרבת לעשות כן.

64. התמשכות ההליכים בעניינו של העותר, והעובדה שהוא שוהה שנים כה רבות ללא כל מעמד מביאות לפגיעה קשה ומתמשכת גם בתא המשפחתי ובזכותם החוקתית של העותרת וילדיה, תושבי ישראל, לחיי משפחה. (ראו לעניין זה: בג"ץ 7052/03 עדאלה ואח' נ' שר הפנים ואח' תק-על 1754 (2) 2006). עובדת היותו של העותר כלוא בביתו, הלכה למעשה, מונעת ממנו את האפשרות לקחת חלק באירועים משפחתיים שונים, ולצאת מביתו יחד עם אשתו וילדיו, כמשפחה ככל המשפחות. בהקשר זה, הדבר הקשה ביותר מבחינתו של העותר הוא היעדרותו הכפויה מאירועים שונים בחייהם של ילדיו, הנערכים מידי פעם בבתי הספר בהם הם לומדים, אשר ממוקמים מחוץ למחנה. גם העובדה שהעותר איננו מבוטח בביטוח בריאות ואיננו זכאי לקצבאות הביטוח הלאומי פוגעת פגיעה של ממש במשפחה וביכולתם של העותר והעותרת להעניק לילדיהם את כל צרכיהם.

טיפול של המשיבה בענייני של העותר

65. על אופן טיפולה של המשיבה בעניינם של העותרים – הן במהלך הבחינה הראשונית של בקשתם לאיחוד משפחות והן במהלך בקשותיו של העותר להארכת היתר שהייה שברשותו ולשדרוג – עמדנו לעיל בהרחבה.

66. טיפולה של המשיבה בנושא לוקה בחוסר סבירות קיצוני. למעשה, על פי מדיניותה זו של המשיבה, מי שפנה באותה תקופה ללשכת המשיבה בבקשה לשדרוג מעמדו תלוי היה באופן בו טיפל הפקיד בבקשתו. מי שהגיש את בקשתו בזמן, וקיבל טיפול נאות על ידי הפקיד, באופן שבקשתו אושרה עוד בטרם החלטת הממשלה – זכה לשידרוג מעמדו, באופן המקנה לו ולמשפחתו יציבות וודאות מסוימת. למשפחה במצב זה מובטחת לפחות שנה של שקט, במהלכה יחזיק המוזמן אשרת שהייה בישראל מסוג א/5 בתוקף לשנה, יהיה זכאי לזכויות סוציאליות, ובכללן הזכות לביטוח בריאות, ולחופש תנועה.

67. באותה שעה, משפחה אחרת, שהגישה בקשתה באותו מועד ממש, ולעיתים אף קודם לכן, אך לא טופלה כיאות, נפגעה מהאופן בו מיישמת המשיבה את החלטת הממשלה והוראת השעה. בן הזוג המוזמן במשפחה זו ייאלץ להגיע למינהל התאום והקישור מספר פעמים בשנה על מנת לקבל היתרי שהייה בישראל. אם עובר למועד החידוש יחול סגר בשטחים, לא יתאפשר לבן הזוג המוזמן לקבל היתר והוא ייוותר ללא היתר לשהות בישראל כחוק, כשהוא מצוי בתוך הליך איחוד המשפחות ולאחר שאושרה בקשתו לשנה נוספת. מוזמן זה לא יהיה זכאי לביטוח בריאות ולזכויות סוציאליות אחרות, ואם יתעוררו אצלו בעיות בריאות חמורות, כדוגמת אלו מהן סובל העותר, הוא יוותר מול שוקת שבורה.

68. במקרה דנן, מקבלת התנהלות המשיב משנה חריפות. שהרי המשיב כבר הכיר, למעשה, במחדלו בטיפול בבקשת העותרים, ולאור זאת הבטיח כי בקשתם תטופל ותאושר עוד בפברואר 2002. ואם לא די בכך – גם לאחר שלא מימש את הבטחתו במועד שהבטיח, הרי בסופו של דבר קיבל החלטה עקרונית לאשר את הבקשה. חזרתו גם מהחלטתו זו כבר אינה רק פעולה בחוסר סבירות, אלא עולה כדי חוסר תום לב ממש.

69. על חובת המדינה לפעול בסבירות והגינות ראו דברי השופט (כתוארו אז) ברק בבג"ץ 840/79 מרכז הקבלנים נגד ממשלת ישראל והבונים בישראל, פ"ד ל"ד(3), 729 ובמיוחד בעמודים 745-746:

המדינה באמצעות הפועלים בשמה היא נאמן של הציבור, ובידיה הופקד האינטרס הציבורי והנכסים הציבוריים לשם שימוש בהם לטובת הכלל... מעמד מיוחד זה הוא המטיל על המדינה את החובה לפעול בסבירות, ביושר, בטוהר לב ובתום לב. אסור למדינה להפלות, לפעול מתוך שרירות או חוסר תום לב, להימצא במצב של ניגוד עניינים. קיצורו של דבר עליה לפעול בהגינות.

70. ראינו את חוסר ההגינות המינהלית המשווע בטיפול המשיב בבקשתם של העותרים. חוסר הגינות זה, והסחבת שנקטה, משוועים לתיקון ולסעד.

סיכום

71. עניינה של עתירה זו בשרשרת מחדלים של המשיבה, שתחילתה בהשתהות קשה בטיפול בבקשת העותרים לאיחוד משפחות, המשכה בטיפול קלוקל בבקשותיו של העותר להאריך את היתר השהייה שניתן לו ולשדרג את מעמדו, וסופה בסירובה של המשיבה לשדרג את מעמדו של העותר, על אף שהיא עצמה הכירה במחדליה ואישרה עקרונית את השדרוג. זאת, תוך הסתמכות על החלטת הממשלה והוראת השעה, אשר אינן מאפשרות, לכאורה, את שדרוג המעמד.

72. אולם מעבר לכל אלה, עוסקת עתירה זו בחייהם של אנשים. היא עוסקת בבני זוג, המתגוררים בירושלים משך כל חייהם המשותפים, כבר 18 שנה. היא עוסקת בתושבת ישראל המנסה כבר 13 שנה להשיג לבן זוגה מעמד במדינתה, במדינה בה היא חיה עימו ועם ילדיהם המשותפים. היא עוסקת באדם אשר קבע בישראל את ביתו – כאן מתנהלים כל חייו, כאן הוא מתגורר עם אשתו, כאן גדלים ילדיו וכאן הם לומדים. למרות כל זאת, ולמרות שהמשיבה מכירה בכך, ולמרות שאין כל מניעה, פלילית, ביטחונית או אחרת, להעניק לו לפחות מעמד ארעי, ועל אף היותו של העותר אדם בעל נכות פיזית קשה, אשר היעדר המעמד מרע מאוד את מצבו – מסרבת המשיבה להעניק לו מעמד זה.

73. בכך, ולאור הארכותיה החוזרות ונשנות של "הוראת השעה", נידון העותר לחיים ללא יציבות, ללא אפשרות לפרנס את משפחתו, לפגיעה קשה בחופש התנועה, ולחיים של חרדה מפני ביטול "מעמדו" השברירי וגירושו אל מחוץ לישראל.

מכל הטעמים האלו, מתבקש בית המשפט הנכבד להוציא צו על תנאי כמבוקש בראשית העתירה, ולאחר קבלת תשובת המשיבים לצו על תנאי, להפכו למוחלט ולחייב את המשיבים בתשלום שכ"ט עורך-דין והוצאות משפט.

ירושלים, 21 באוגוסט, 2008

יותם בן הלל, עו"ד
ב"כ העותרים

(ת.ש. 5075)